

Література

1. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посіб. для студ. вузів.- К.: Либідь, 2004.- 422 с.
2. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва: Навч. посібник.- К.: Вища шк., 1993.
3. Кон И.С. Психология старшеклассника: пособие для учителей. — М.: Просвещение, 1980. — 192с.
4. Методы разрешения педагогических конфликтов.- <http://www.gumanitarist.narod.ru/psixo-konflikt-podroctok2.htm>
5. Чернышев А.С. Практикум по решению конфликтных педагогических ситуаций.- М.: Педагогическое общество России, 1999.- 186 с.

УРОК-ГРА «В ЦАРСТВІ РУДОГО ДРАКОНА»

Дем'яно А., Магда В.І. (Полтава)

Розвивати в учнів стійкий інтерес до хімії не просто. Сухі академічні істини, що подає вчитель на уроці, часто погано сприймаються учнями. Тому вчителю постійно доводиться думати про те, як пояснити нову тему і подати знання таким чином, щоб вони були зрозумілі, доступні, цікаві і в той же час спонукали учнів активно працювати на уроці, стимулювали розумову діяльність. Як досягнути того, щоб урок, з одного боку, був максимально ефективним з точки зору навчання, а з іншого – заціпав емоційну сферу і естетичні почуття особистості?

Для вирішення цих завдань слід використовувати активні методи навчання, проводити нестандартні уроки у формі змагання, мандрівки, казки, ділової гри і т.д. [2, 3]

Іноколи буває так, що урок вдається настільки, що стає улюбленим на багато років. І головне, відчувається віддача від такого уроку: учні, що раніше не проявляли зацікавленості у вивченні хімії, були байдужими, із задоволенням включаються в роботу, легко засвоюють важкий матеріал і на наступних уроках успішно відповідають на всі поставлені запитання. В результаті вчителю хочеться вчити, а учням – вчитися.

Пропонуємо конспект уроку на тему «Корозія металів. Захист від корозії», який проводиться у 9-му класі. Звичайно, він вимагає великої попередньої підготовки, зате результат виправдовує всі затрати сил і часу. Якби кожен урок вчителя був таким яскравим і насиченим по змісту, то учні бігли б в школу із задоволенням!

Мета уроку полягає в ознайомленні учнів з явищем хімічної та електрохімічної корозії, зі способами захисту металів від корозії; поясненні процесів окиснення-відновлення, що протікають на поверхні металу в результаті корозії; розвитку практичних вмінь по захисту металів від корозії в побуті.

Для проведення уроку необхідне наступне обладнання: таблиці «Корозія металів», «Захист металів від корозії»; таблички з вказаним маршрутом направлення (станція «Інформаційна» → станція «Історична» → станція «Експериментальна» → станція «Практична» → «Стоп! Червоне світло!»); костюми для Рудого дракона, Історика.

Завчасно слід закласти досліди по вивченню корозії.

Урок починається вступним словом вчителя.

Під звуки скрипу і скреготу з'являється Рудий дракон – учень, одягнений в руді лахміття, на голові корона з іржавої проволочки. Він тримається досить впевнено, показуючи свою перевагу. Щоб проникнути в своє царство, Рудий дракон пропонує учням правильно накреслити ключ-пропуск.

Ключ-пропуск – це знання. Необхідно виконати графічний диктант. На столах в учнів лежать завчасно підготовлені листки з накресленою прямою, що розділена на 20 відрізків і пронумерована відповідно питанням диктанта. Учням потрібно поставити знак «^» на тому відрізьку, який відповідає твердженню, що не відноситься до металу, який розглядається. Ті, хто виконує

варіант I, розглядають всі положення диктанта щодо міді, варіант II – щодо калію.

Після того як учні виконають диктант, вони обмінюються листками попарно і перевіряють відповіді один одного, звіряючи їх з вивішеним на дошці плакатом. Якщо завдання виконано без помилок, ставиться оцінка «12», 1-2 помилки – «8 - 9», 3-5 помилок – «5 - 7». Учні віддають Рудому дракону ключі від царства, той пропускає учнів і непомітно виходить.

Класна дошка перетворюється в дорожній щоденник, на якій буде записуватися найважливіше і найнеобхідніше, що вдається з'ясувати за короткий час подорожі.

Станція «Інформаційна»

Вчитель вивішує таблицю «Корозія металів». За допомогою цієї таблиці учні знайомляться з явищем корозії, її причинами і видами. Всі необхідні записи вчитель робить чітко під табличкою з назвою станції, теж саме відбувається і в подальшому. Таким чином, до кінця мандрівки на дошці буде зібраний весь матеріал уроку у вигляді короткого конспекту – дорожнього щоденника.

Станція «Історична»

Люди здавна всі гадали:

Як метали зберегти?

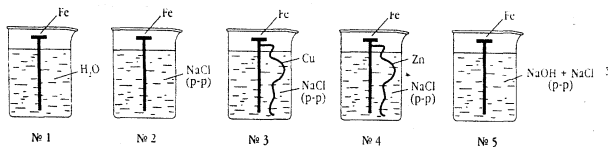
І теорію тут склали –

Ось про неї й буде мова йти!

Заходить учень, що грає роль Історика. На ньому старовинна накидка, в руках сувій і гусяче перо. Він попередньо підготував матеріал про створення теорії корозії, використавши додаткову літературу. Основні дати, прізвища він записує на дошці під відповідною таблицею.

Станція «Експериментальна»

Входить експериментатор і демонструє підготовлений за декілька днів до уроку дослід [1].

До дошки по бажанню виходять учні і пояснюють результати експерименту. Експериментатор оцінює правильність відповіді, робить необхідні записи на дошці під відповідною табличкою, а потім загальний висновок.

Станція «Практична»

Після обговорення результатів дослідів учні достатньо підготовлені до розуміння того, на чому ґрунтуються способи боротьби з корозією заліза, інших металів і сплавів. Вчитель вивішує таблицю «Захист металів від корозії» і організовує бесіду на цю тему; робить на дошці під відповідною таблицею необхідні записи.

Питання про виготовлення сплавів стійких до корозії розкривають учні, які завчасно підготували повідомлення з використанням додаткової літератури.

Учні переконуються, що Рудий дракон не такий вже і непереможний, як вихвалявся. Рудий дракон заходить до класу, ображено схлипує, розводить руками. Вчитель заспокоює його і пропонує учням розказати про можливість використання здібностей Рудого дракона на користь людини.

«Стоп! Червоне світло!»

Рудий дракон дозволяє учням повернутися додому лише коли ті дадуть відповіді на його питання. Він вивішує плакат з питаннями під таблицею

«Червоне світло» і непомітно виходить.

Вчитель пропонує згадати все, про що учні дізналися за час мандрівки, оглянути свої дорожні щоденники і дати відповіді на питання. Як тільки учні дадуть відповідь на останнє питання, роздається голосний скрип і скрегіт. Мандрівка в царство Рудого дракона закінчилася, шлях додому вільний!

На закінчення вчитель дає творче домашнє завдання – пояснити хімічні процеси, про які йде мова в уривку з вірша А.Ахматової:

На рукомойнике моём
Позеленела медь,
Но так играет луч на нём,
Что весело глядеть.

Література:

1. Параван Н.А. Коррозия, воздух и вода. Опыты без взрывов // Химия и жизнь, 1992. – № 11.
2. Сироежкін І.Т. Активізація викладання хімії в школі. – К.: Рад. школа, 1996. – 93с.
3. Сушенцев О. Сутність пізнавальної діяльності учнів // Рідна школа, 2002. – № 11.

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕАТИВНИХ СИТУАЦІЙ НА УРОКАХ І ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ НА ОСНОВІ ФЕНОМЕНОЛОГО-ЕКЗИСТЕНЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ

Денисовець Т. (Полтава)

Однією з найважливіших задач сучасної освіти є створення умов для особистісно – смислового прийняття знань і збереження фізичного і психічного здоров'я учнів.

Настільки ці задачі можна здійснити в умовах сучасної школи, перенавантаження навчальних програм фактологічним матеріалом, який вимагає від учнів запам'ятовування великої кількості власних назв, понять, фактів, законів і правил. Що можна і потрібно застосувати для виконання вищевказаних задач? Звичайно, змінити сучасну освіту, долучаючи її до завдань, які ставить перед нею індивід, тобто школяр нового покоління, поки повністю не можливо. Але необхідно визначити можливості внесення до загальноосвітнього простору фрагментарного звернення до реальних життєвих тенденцій і індивідуальних освітніх запитів. Оскільки, урок є найстійкішою педагогічною формою у школі, необхідно звернути увагу на проблему зміни його змісту і структури на основі нових філософських, педагогічних і психологічних підходів.

Нове розуміння уроку полягає у розумінні його як деякої сукупності освітнянських умов, мета яких виявити в учнів творчість у формі конструктора, моделі змістових переживань і проектів.

Феноменолого – екзистенціальний підхід робить акцент на творчих ситуаціях як моментах, коли дитині стає доступним виявлення сутності оточуючого світу. При цьому екзистенціальна свідомість людини, яка виникає на основі активізації переживань і внутрішніх пошуків індивіда, дозволяє учням відчувати причетність даної сутності, сприяє виникненню особистісного образу оточуючої нас дійсності. У процесі осмислення дитина повинна приймати участь з усім своїм життєвим „багажем” – почуттями, бажаннями, досвідом, надіями, турботами і потребами, тому велика увага приділяється особистісно – орієнтованому підходу в освіті. Велику увагу звертаємо на психологічний аспект освіти не лише з точки зору особистісних якостей учнів, але і з точки зору максимального використання можливостей по формуванню почуттів емпатії і толерантності у учнів на основі поновленого змісту навчального матеріалу. Тому дуже важливою є організація на уроці умов для максимального включення учнів у обговорення навчальних проблем, надання школярам